

MODTAGET

- 3 APR. 2008 10³⁰

Uddannelsesudvalget (2. samling)
UDU alm. del - Bilag 204
Offentligt

Den Centrale Indlevering

GL LÆRERFORENING
GYMNASIESKOLERNES

Til Folketingets Uddannelsesudvalg

Den 3. april 2008

Vedrørende finansiering af IB-uddannelsen

Ministeriet arbejder med et lovforslag der kan give ministeriet ret til at godkende udbydere af den internationale studentereksamen - IB-uddannelsen, og gøre det muligt at yde statsligt driftstilskud til undervisningen. Gymnasieskolerne Lærerforening skal her gøre Folketingets Uddannelsesudvalg opmærksom på foreningens holdning til de foreliggende tanker om en finansieringsreform, og præsentere en mulig løsningsmodel der tager afsæt i følgende principper:

- 1) *Der skal ikke indføres en ordning hvor der opkræves betaling for undervisningen på offentlige ungdomsuddannelser.*
- 2) *Der anvendes offentlige midler til at lave et særskilt omkostningsnært IB taxameter.*
- 3) *Når der indgår offentlige midler i finansieringen af IB uddannelsen bør der etableres et dobbelt tilsyn, så uddannelsen foruden tilsyn fra den private IB Organisation (IBO) i Schweiz er underlagt et statsligt tilsyn.*
- 4) *En finansieringsreform af IB uddannelsen må ikke påføre skolerne nye unødige, administrative byrder.*

Løsningsforslag

Det er muligt at lave en omkostningsnær finansieringsløsning hvor IB-eleverne indskrives i den nyligt aftalte stx-taxametermodel, således at et udbud af IB-uddannelsen ikke forudsætter overførsel af midler fra stx og hf.

Den aftalte taxametermodel opererer med et uddannelsestypetilskud for den anden etablerede uddannelse på en skole. Man kan her indføje IB i listen over uddannelser der kan udløse dette tilskud og justere bestemmelsen, så tilskuddet også kan tildeles skoler der tilbyder IB som en tredje uddannelsestype ved siden af stx og hf. Merudgiften til dette uddannelsestypegrundtilskud kan dækkes af den ministerielle bevilling på 2,9 mio. kr. der hidtil har betalt skolerne IB-medlemskab og eksamensudgift. Skolerne skal så fremover selv afholde de eksamensudgifter til IB-organisationen der ligger, ud over hvad ministeriet afholder af eksamensudgifter for andre stx-elever.

Herudover bør IB eleverne i kraft af uddannelsens fagsammensætning sidestilles med de stx-elever der i den aftalte taxametermodel udløser et tillægstaxameter hvis de har valgt en studieretning i naturvidenskab med fagene på A-niveau. Omfanget af eksperimentelt arbejde og det faglige niveau i de naturvidenskabelige fag er så højt på IB at man må antage at en væsentlig del af de

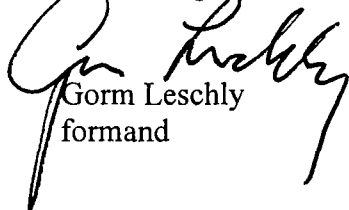
nuværende IB-elever i stedet ville vælge en naturvidenskabelig studieretning der udløser taxameter fagtillægget på 10.000 kr. årligt pr. elev hvis IB tilbuddet ikke var tilgængeligt på deres skole. Tilsvarende vil mange af de nuværende IB-elever vælge denne studieretning som alternativ hvis IB-uddannelsen blev belagt med en brugerafgift på op mod 1.500 kr. om måneden.

Den reelle merudgift til at sidestille IB elever med de science tunge stx-elever, der udløser et fagbestemt taxametertilskud, kommer an på en vurdering af hvor stor en del af eleverne der ville have valgt en science linie hvis IB-tilbudet ikke var en reel mulighed. Traf alle Ib-eleverne dette valg som et alternativ, ville der ikke være nogen merudgift i forhold til den aftalte taxametermodel. Et mere reelt bud er nok at det er ca. halvdelen af IB-eleverne hvor den science tunge fagsammensætning bevidst indgår i deres valg. Man vil på den måde kunne opgøre merudgiften til denne løsning til halvdelen af de årlige 350 elever gange 10.000 kr. pr. elev. pr. årgang. *Det er en merudgift på ca. 3,5 mio. kr. i alt.*

Med et uddannelsestype grundtilskud på 250.000 kr. og en sidestilling af IB-elever med de elever der udløser et fagtillæg i taxametermodellen, er det vurderingen at IB skolerne kan opretholde tilbudet uden brugerbetaling og uden at det forudsætter en tildeling af midler fra skolens øvrige aktiviteter.

Jeg vedlægger et bilag med nærmere beskrivelse af baggrunden for forslaget.

Med venlig hilsen

Gorm Leschly
formand

/ Hans Laugesen

Bilag: Finansiering af IB fremover

Baggrund for forslaget

Ministeriet arbejder som nævnt med et lovforslag der skal give ministeriet ret til at godkende udbydere af IB-uddannelsen, og gøre det muligt at yde statsligt driftstilskud til undervisningen. Begrundelsen for at IB skal indgå i det samlede uddannelsesstilbud i Danmark, er at uddannelsen imødekommer behovet hos en særlig gruppe internationalt orienterede unge der ellers vil have vanskeligt ved at finde et relevant gymnasialt tilbud. Det kan bl.a. være børn af danskere der er udsendt i perioder til udlandet, eller unge danske elever der forventer at læse videre i udlandet. Herudover henvender uddannelsen sig til børn af højt kvalificeret udenlandsk arbejdskraft der midlertidigt arbejder i Danmark. Fordelingen mellem grupperne varierer fra skole til skole.

Ministeriet har tidligere tilkendegivet at der kun er statsligt tilsyn med pre-IB (svarende til 1.g) og ikke noget dansk tilsyn på selve IB-uddannelsens to år-gange – svarende til 2.g og 3.g - da uddannelsen er underlagt tilsyn fra IB organisationen der også står for eksamen og bedømmelsen af eksamenspræstationer. Der bør etableres et dobbelt tilsyn, så uddannelsen, ud over at leve op til de krav IB-organisationen stiller, også er underlagt et dansk tilsyn. Formålet er at sikre at danske regler for fx kompetencekrav respekteres og at elever ikke kan komme i en situation hvor de ikke kan få behandlet eventuelle klager i tilfælde hvor der er klageadgang i det danske system som ikke eksisterer i IB-strukturen. Endvidere skal der gælde de samme indberetningsforpligtelser til ministeriet som for øvrige danske gymnasiale uddannelser.

Det, at der er tale om en uddannelse der er knyttet til den private IBO, og det, at der er børn af udenlandske elever på uddannelsen – elever der er vant til at betale for IB uddannelsen i andre lande - bruges som afsæt for at begrunde at uddannelsen ikke skal være fuldt statsligt finansieret i Danmark, heller ikke for danske elever. Ministeriet har tidligere anført at merudgiften til et IB-forløb er mellem 12.000 og 20.000 kr. om året og ønsker at det beløb skal dækkes ved brugerbetaling der varierer fra skole til skole og opkræves af alle IB-elever.

Hvis flere skoler end i dag får tilladelse til at udbyde IB, kan det gøre det vanskeliggere at optimere holdstørrelserne til økonomisk forsvarlige enheder, ikke mindst da aktiviteten potentielt reduceres hvis der indføres brugerbetaling. Der er i dag 350 IB-studerende årligt.

Det er uklart om ministeriets tanker om brugerbetaling alene skulle beregnes for de to IB-år, men pre-IB, der er underlagt dansk tilsyn og lovgivning, må under alle omstændigheder være fuldt finansieret af det statslige taxameter når indholdet er fastlagt i Danmark og ikke af IBO.

Hvis der indføres brugerbetaling, er det den eneste offentligt tilbudte ungdomsuddannelse hvor der er brugerbetaling. Da man efter stor debat indførte brugerbetaling på VUC, fritog man eksplicit kursister der gennemførte en fuld hf-uddannelse. IB forløbet er netop en fuld ungdomsuddannelse. Der opkræves da heller ikke betaling for IB-uddannelsen i de øvrige nordiske lande.

Med en brugerbetaling på op til 2 x 20.000 kr. er der en sandsynlighed for at uddannelsen reelt kun vil blive udbudt dér hvor virksomheder betaler udstationeredes børns uddannelse. I praksis kan det betyde en begrænsning til alene at omfatte CIS i København samt eventuelt en privat kostskole (Herlufsholm) da holdstørrelserne de andre steder vil være for små til at give rentable forløb.

Udgiften til den hidtidige IB aktivitet på de 7-8 offentlige gymnasier der har haft IB-forløb er afholdt af amterne. Det har varieret fra amt til amt hvor stor en bevilling den enkelte IB-skole har fået. Nogle steder er alle ekstraudgifter finansieret, andre steder har skolen fået delvis dækning.

Udgiften til den IB-aktivitet der er blevet afholdt, er således indregnet i den totale økonomiske ramme som har dannet grundlaget for de udmeldte taxametre. Men ved taxameterfastsættelsen lavede man ikke et særskilt IB-taxameter. I 2008 er aktiviteten alene blevet finansieret ved et taksttilskud svarende til den almindelige stx-takst, hvilket har ført til en debat på skolerne om hvorvidt man fortsat skal udbyde IB. I år (2007/08) er det dog kun 5/12 af meromkostningerne der udgør en belastning da 2007 var finansieret af staten svarende til det hidtidige amtslige niveau. Hvis den fulde merudgift (12/12) fremover skal fordeles ved omfordeling på den enkelte skole inden for normal taxameterrammen, vil det gå ud over stx (og evt. hf) aktiviteten på skolen. Det gælder specielt hvis ministeriet vil bryde med den hidtidige praksis om at det er ministeriet der betaler for IB udgifter til IBO for eksamen og IBO medlemskab. Ministeriet har hidtil afholdt en samlet udgift på 2,9 mio.kr. til at betale skolerne IB-medlemskab og eksamensudgift. Dette beløb bør fortsat stå til rådighed når der skal findes en varig finansieringsmodel.

Løsningsmuligheder

Det foreslås at lave et særskilt omkostningsnært IB taxameter. Selv om den hidtidige amtslige IB udgift indgår i den samlede ramme, er det ikke muligt at lave en omfordeling nu der reducerer det udmeldte stx taxameter. Ikke mindst i lyset af de øvrige udhulinger der sker af taxametret hvor der pt. lægges op til en reduktion i satserne begrundet i påståede kommende administrative besparelser uafhængig af IB-diskussionen. Der indgik flere usikkerhedselementer i den præcise opgørelse over de hidtidige amtslige gymnasiale udgifter, og den aftalte taxametermodel er udtryk for en afsluttet forhandling hvor der blev indgået et kompromis.

Der bør derfor i stedet tilføres de nødvendige ekstra offentlige midler, så der kan laves et særskilt omkostningsnært IB-taxameter. Det kan være naturligt hvis man mener globaliseringsarbejdet alvorligt og derfor ønsker at IB uddannelsen indgår som et tilbud til unge der ønsker at ruste sig aktivt til en global verden. Udgiften anslås til maksimalt at være ca. 350 x 16.000 kr. (gennemsnit af 12-20.000 kr.) svarende til en årlig udgift på 5,6 mio. kr. i forhold til en samlet statslig udgift på 5,1 mia. kr. til stx/hf.

Skolernes aktuelle merudgift til IB uddannelsen varierer, men er tidligere af ministeriet anført til mellem 12.000 og 20.000 kr. pr. elev pr. år. Udgiftsvariationen afspejler variationer i de lokale aftaler for lærernes vilkår for at undervise på IB hvor der undervises på engelsk. Der er et betydeligt merarbejde i spe-

cielt opstartårene. Variationen i merudgiften afspejler således bl.a. at nogle skoler har kørt med IB-uddannelsen i mange år og at andre har været i en opstartsfase.

Det er her også et definitionsspørgsmål om man beregner merudgiften i forhold til den gennemsnitlige stx elevudgift, eller om man sammenholder med hvad en dyr stx studieretning koster. De enkelte studieretninger har forskellige omkostningsniveauer, afhængig af de fag og niveauer der indgår. Er det en studieretning på AAA niveau eller ABC niveau, er det fag med eksperimentelle udgifter mv.? GL har tidligere forhandlet timetillæg for skriftligt arbejde på IB med Undervisningsministeriet ud fra den præmis at en IB-elev kostede det samme som den stx elev der havde den dyreste fagsammensætning.

Skal der laves et IB-taxameter, skal det laves omkostningsnært ved at se på den reelle udgift til en IB elev i lyset af dennes fagsammensætning. Uddannelsen, der bl.a. er naturvidenskabelig tung og har meget skriftligt arbejde, har en omkostning der kan sammenlignes med en naturvidenskabelig stx-studieretning der er dyrere end gennemsnittet og som der ydes et særskilt taxametertilskud til i dag.

